

Ismael Balanyà Moix, el meu professor

Pere Toda

Parlar del meu professor Ismael, és tenir presents dues paraules: Montblanc i l'Escola Massana de Barcelona. Com llegim en un article del *Diari de Tarragona*, Balanyà des que era petit es va criar enmig l'art. El seu pare i l'avi, varen encetar la nissaga d'artistes amb diferents influències pictòriques, en especial la noucentista i la modernista.

Ismael Balanyà amb una innata inquietud pel dibuix i la pintura, va començar a estudiar a l'escola de dibuix de Montblanc que el seu pare va obrir a l'antic hospital de Santa Magdalena. Les seves primeres lliçons acadèmiques foren les sortides a l'aire lliure, fent apunts del natural i estudiant els colors de la natura i el seu moviment.

Balanyà, un montblanquí de soca-rel, amb quinze anys va escriure i il·lustrar el «*Llibre verd de Montblanc*», on va mostrar les impressions i sentiments de les festes populars de la vila ducal. El 1940 va marxar de la Conca de Barberà, per traslladar-se a Barcelona, tot i les dificultats econòmiques, s'hi va poder instal·lar i rebre les primeres classes de dibuix a la escola de la Llotja. Dos anys més tard, per imperatiu legal, es va incorporar a l'exèrcit. Després de complir amb el servei militar, va continuar formant-se a l'escola Massana, on hi exercí de professor, fins el moment de la seva merescuda jubilació.

Mogut per les seves inquietuds i l'atmosfera bohèmia i artística de París, va decidir aventurar-s'hi en l'època de la postguerra. Sense papers, caminant per la muntanya i amb mil pessetes a la butxaca, Ismael Balanyà s'embarcà en aquest llarg viatge. De la ciutat de la llum se'n va endur les lliçons de l'*École des Beaux Arts* i les amistats amb nombrosos artistes catalans. Tornà a Catalunya a final dels anys quaranta. Com si fos ara, encara recordo les primeres paraules que hi vaig tenir als anys setanta, jo, llavors, era estudiant de pintura, dibuix i arts gràfiques a l'Escola Massana de Barcelona.

El primer dia, l'Ismael, en sentir-me parlar, em va cridar i amb va dir: «Tu ets de Tarragona?». Sí, li vaig contestar, sóc de Valls, tot seguit em va dir que ell era de Montblanc, a partir d'aquell moment no el vaig veure mai més com un professor, sinó com un amic. A més de ser el meu professor, em donava molts consells, entre ells l'honestedat i la sinceritat, a més de ser modest en qualsevol activitat de la vida. El recordo amb aquella mirada penetrant amb la pipa als

llavis i amb els pinzells a la mà, sempre m'explicava les diferents tècniques de l'ofici. Vaig acabar els meus estudis d'Arts plàstiques a la Massana i el temps ens separa, però l'atzar fa possible que ens vegéssim sovint per Montblanc, a causa de la meva feina de fotoperiodista. Recordo molt bé diferents reportatges que vaig fer a la Conca de Barberà. L'última vegada vam quedar de trobar-nos en el seu estudi de Prenafeta, jo particularment estava interessat en fer-li unes instantànies, ma-lauradament no hi vaig ser a temps. Tot i així, el meu mestre seguirà present en mi i en els que el vam conèixer, com una persona senzilla, honesta i amable i el podrem recordar sempre a través de la seva magnífica obra.

Records d'una alumna d'Ismael Balanyà Moix

Carme Aymar Cortina

Vaig ser alumna del mestre i pintor Ismael Balanyà els anys 70, a l'Escola Massana de Barcelona.

Amb motiu del centenari del seu naixement, m'han demanat que escrigués unes ratlles amb els records que guardo d'ell. Com a mestre, sempre t'esperonava a seguir endavant i lluitar pel que més t'agradava. Com a persona, tinc records que guardo molt vius a la memòria: era un home honest i sincer, amb un gran amor per la pintura. Home de pau i senzill, tenia sempre coses de la seva joventut per explicar. De jove va creuar la frontera cercant nous horitzons artístics i es va estar un bon temps a París, ens explicava sovint.

A més de mestre, amb en Balanyà, hi vaig tenir una amistat que va créixer amb els anys. El vaig visitar diverses vegades a Prenafeta, la seva estimada terra, on tenia una casa envoltada dels seus estimats ametllers. Allí sortia molt sovint a pintar a l'aire lliure.

Com a persona ja he dit que era molt amable però el que no oblidaré mai és la trobada del pintor amb els meus pares un dia que es varen aturar a Montblanc per dinar i demanaren a un home que caminava pel carrer que els recomanés un restaurant. Tan considerat com era, va pujar al cotxe i els va acompanyar a una fonda on varen menjar molt bé!. Ell els va preguntar d'on eren i al contestar de Sant Celoni els va dir que era pintor i professor i que tenia una alumna d'aquella població. Era jo!. Als meus pares els va agradar aquella persona tan amable i al cap d'un temps li varen comprar unes obres que ara tinc jo a casa. El recordaré sempre com una persona important en la meva formació i amb molt d'afecte.